ESF Plus projekts "STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei"

Projekta darbību īstenošanas laiks	2025. gada 1. aprīlis – 2029. gada 31. augusts
Projekta finansējums	34 009 600 EUR (kopējais attiecināmais finansējums), tai skaitā: • 28 908 160 EUR Eiropas Sociālā fonda Plus finansējums • 5 101 440 EUR valsts budžeta finansējums
Projekta numurs	Nr. 4.2.2.1/1/25/I/001
Projekta specifiskais atbalsta mērķis	Nodrošināt bērniem un jauniešiem iespēju apmeklēt norises STEM jomā un pilsoniskās līdzdalības jomā, kas sekmē mācību satura sasniedzamo rezultātu un mērķu sasniegšanu, lai mācību procesā dažādotu mācīšanās pieredzi, efektīvāk sasaistītu mācību teoriju ar praksi, veicinātu izpratni par minēto jomu darba tirgus prasībām, radītu interesi par šo jomu apgūšanu un sekmētu turpmāku mācīšanās izvēli minētajās jomās.
Projekta specifiskā atbalsta mērķa grupa	• izglītojamie obligātajā pirmsskolas vecumā izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas; • izglītojamie vispārējās izglītības iestādēs, kas īsteno klātienes pamatizglītības un vidējās izglītības programmas; • izglītojamie profesionālās izglītības iestādēs, kas īsteno klātienes vidējās izglītības programmas.
Projekta atbalstāmās darbības	1. norišu kataloga izveide un uzturēšana; 2. norišu plānošana un koordinēšana pašvaldībās un izglītības iestādēs; 3. norišu apmeklēšana; 4. projekta vadības un īstenošanas nodrošināšana; 5. komunikācijas un vizuālās identitātes prasību nodrošināšanas pasākumi par projekta īstenošanu.
Projekta rezultāti	• izglītojamo īpatsvars, kas piedalījušies norisēs, – vismaz 85 % no projekta mērķa grupas; • izglītojamo īpatsvars, kuru vidusskolas starpdisciplinārā kursa "Projekta darbs" izvēli ir ietekmējusi norišu apmeklēšanas pieredze, – vismaz 30 % no izglītojamo kopskaita vidusskolas posmā projektā iesaistītajās vispārējās vidējās izglītības iestādēs; • izglītojamo īpatsvars, kuru turpmāko mācīšanās izvēli pēc pamatizglītības un vidējās izglītības ieguves ir ietekmējusi norišu apmeklēšanas pieredze, – vismaz 50 % no izglītojamo kopskaita pamata un vidējās izglītības pakāpē projektā iesaistītajās vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs.

Projekta īstenošanas pamats	• 2024. gada 17. decembrī Ministru kabineta noteikumi Nr. 882 “Eiropas Savienības Kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 4.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot izglītības un mācību sistēmu kvalitāti, iekļautību, efektivitāti un nozīmīgumu darba tirgū, tostarp ar neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanas palīdzību, lai atbalstītu pamatkompetenču, tostarp uzņēmējdarbības un digitālo prasmju, apguvi, un sekmējot duālo mācību sistēmu un māceklības ieviešanu" 4.2.2.1. pasākuma "Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības īstenošana pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē" īstenošanas noteikumi” • Vienošanās starp Centrālo Finanšu un līgumu aģentūru un Valsts izglītības attīstības aģentūru par Eiropas Savienības fonda projekta Nr. 4.2.2.1/1/25/I/001 īstenošanu noslēgta 2025. gada 3. jūnijā
Projekta sadarbības partneri	• pašvaldības, kas ir pirmsskolu, vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu dibinātājas • valsts dibinātas vispārējās un profesionālās izglītības iestādes (tai skaitā koledžas) • valsts augstskolu dibinātas akreditētas izglītības iestādes un citu juridisku personu dibinātas akreditētas pirmsskolas, vispārējās un profesionālās izglītības iestādes, kas īsteno Latvijā licencētas vispārējās izglītības programmas pirmsskolas, pamata un vidējās izglītības pakāpē un profesionālās izglītības programmas pamata un vidējās izglītības pakāpē
Kontaktinformācija	Plašākas izglītības pieredzes departamenta direktors Didzis Poreiters, tālrunis: 67785427, e-pasts: **Didzis.Poreiters@viaa.gov.lv** Kontaktpersona Cēsu novada pašvaldībā: Cēsu novada Centrālās administrācijas Izglītības pārvaldes vadītāja palīgs Dace Bērziņa, t.: 26866855, e-pasts: **dace.berzina@cesunovads.lv**

Īstenojot Cēsu novada domes pieņemto lēmumu ““Par dalību ESF+ projekta “STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei” jau 2025./2026.m.g.septembrī vairākas izglītības iestādes īstenoja vairākas norises STEM un Pilsoniskās līdzdalības jomā.

Cēsu 2.pamatskolas 9.klases skolēni apmeklēja **AS "Latvijas valsts meži" organizētās nodarbības - Pētījums mežā (starpdisciplinārs temats)**. Skolēni veica pētījumu mežā, saistot mācības ar reālo dzīvi ģeogrāfijas, bioloģijas, matemātikas un tehnoloģiju priekšmetos. LVM sagatavotajā Rietumvidzemes parauglaukumā Endzeliņi – Dukas skolēniem dabā bija iespēja iejusties mežkopja profesijā, salīdzinot 2 meža nogabalos augošās koksnes daudzumu jeb krāju un analizējot konstatētās atšķirības. Pētnieciskā darba mērķis bija parādīt skolēniem, ka

kopjot un retinot mežu, mainās mežaudzei raksturīgie dabas apstākļi, augu sugu sastāvs un koksnes krājas apjoms. Kopšanas rezultātā veidojas labvēlīgāka vide koku augšanai. Tāpat skolēni izpētīja un salīdzināja bioloģisko daudzveidību abu nogabalu zemsedzē. Pētījuma gaitā skolēni veica mērījumus ar dažādiem mērinstrumentiem, fotoattēlos dokumentēja zemsedzes augu sugas, kā arī izmantoja LVM kartes aplikāciju, lai orientētos parauglaukumā un iegūtu pētījumam nepieciešamo papildinformāciju.

Pētījuma veikšanai skolēniem ir izstrādātas darba lapas, instrukcijas, kā arī bezmaksas metodiskais līdzeklis skolotājiem. Projekta ietvaros norisi vada AS "Latvijas valsts meži" pārstāvis. Plašāk ŠEIT.

Cēsu Pilsētas vidusskolas 11.a un 12.a klase piedalījās DrKT īstenotānorisē **Propagandas māksla** (Pilsoniskās līdzdalības joma) jaunieši apguva, kā atpazīt un analizēt propagandas izpausmes, kā arī, strādājot grupās, paši izveidoja savus piemērus. Skolēniem bija iespēja radoši izprast, kā informācija var ietekmēt sabiedrību. Plašāk ŠEIT.

Jaunpiebalgas vidusskolas 8. un 9.klase iepazina **SIA "Siguldas saldējums" īstenoto norisi "Piena izmantošana saldējuma gatavošanā"** uzzināja saldējuma rašanās vēsturi un dažādus rekordus, piedalījās aveņu saldējuma gatavošanā, pasniegšanā un degustēšanā. Garšoja lieliski! Bija iespēja arī salīdzināt dažādus saldējuma izstrādājumus, strādājot pāros. Foto ŠEIT.

Zaubes pamatskolas 3.klases skolēni Dabas aizsardzības pārvaldes Gaujas Nacionālajā parkā Līgatnes dabas takās iepazina dzīvo organismu dzīvošanai nepieciešamos apstākļus un pārmaiņas, kas notiek ar dzīvajiem organismiem, tiem augot un attīstoties norisē "**Dzīvnieku barības šķīvji**". Plašāk ŠEIT.

Cēsu novada izglītības iestādes **2025./2026. m. g. I semestrī** oktobrī–decembrī Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr. **4.2.2.1/1/25/I/001** "STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei" ietvaros piedalījās 58 dažādās norisēs, kas saistītas ar dabaszinātņu jomu (1107 izglītojamie), **1 – matemātikas** (17 izglītojamie), **35 – tehnoloģiju** (648 izglītojamie) un 43 – pilsoniskās līdzdalības (**774 izglītojamie**) jomu.

Kādi bija bērnu un skolēnu ieguvumi?

Nodarbības var būt lielisks piemērs tam, kā mācības var būt aizraujošas, praktiskas un iedvesmojošas. Skolēni un bērni ne tikai uzzina jaunu informāciju, bet arī attīsta prasmi domāt kā pētnieki – novērot, pārbaudīt, salīdzināt un izdarīt secinājumus.

STEM nodarbības apliecina, ka mācīšanās, kas balstīta praktiskā darbībā un eksperimentēšanā, ne tikai padziļina zināšanas, bet arī veicina skolēnu interesi,

pašpārliecinātību un pozitīvas emocijas par zinātni.

Nodarbības palīdzēja sasaistīt eksperimentāli iegūtās zināšanas ar ikdienas dzīvi un uzsvēra atbildīgas rīcības nozīmi. Pilsoniskās līdzdalības nodarbības ne tikai attīstīja skolēnu digitālās un sociālās prasmes, bet arī ļoti stiprināja klases saliedētību – skolēni mācījās saskatīt labo citos un izteikt viens otram pozitīvus vārdus.

Skolēniem īpaši patika eksperimentēt ar pašu veidotiem auto modeļiem, pārbaudot berzi, slīpumu un dažādu virsmu ietekmi uz kustību. Skolēni pārliecinājās, kā spēki darbojas reālos apstākļos un kā tas saistās ar drošību ikdienas satiksmē.

LVM sagatavotajā Rietumvidzemes parauglaukumā Endzeliņi–Dukas skolēniem dabā bija iespēja iejusties mežkopja profesijā.

Skolēni spēlēja aizraujošas spēles par atkritumu šķirošanu, mācoties, kā pareizi rūpēties par apkārtējo vidi.

Bērni iesaistījās nodarbībā, eksperimentējot, kā ūdens tek caur dažādu frakciju šķembām, smilti, granti, kā izvēlētais materiāls ietekmē ūdens novadīšanu no ceļa vai taciņas lietus laikā.

STEM pieeja pirmsskolā ļauj bērnu dabisko zinātkāri virzīt uz aktīvu izpēti, nevis tikai pasīvu novērošanu. Pētījumi rāda, ka bērni, kuri jau pirmsskolā piedalās STEM aktivitātēs, vēlāk vairāk interesējas par zinātniskām un tehniskām profesijām.

Bērni izprata, ka rūpīgam darbam un precīzai instrukciju izpildei ir liela nozīme, jo tad **robots “Formula”** sāka darboties.

Norises laikā caur attēliem un video situācijām bērni mācījās un piedalījās diskusijās pēc pieredzes par drošību rotaļās, pie ūdens, saskarsmē ar svešiniekiem, uguns un elektrodrošību u. c.

Viegli saprotamais stāstījums un pārdomātie eksperimenti paplašināja skolēnu teorētiskās zināšanas un pilnveidoja viņu eksperimentālās prasmes.

Pēc nodarbības skolēni zina, kā rīkoties dažādās ikdienas situācijās – piemēram, ja sāp vēders vai sāk asiņot deguns. Aktivitāte bija gan izzinoša, gan aizraujoša, un vairāki skolēni atzina, ka šāda pieredze likusi aizdomāties par iespējamu nākotnes karjeru medicīnas jomā.

Skolēni izzināja Pitagora teorēmas rašanās vēsturi, izmantojot VR brilles, apceļoja Seno Grieķiju un mācījās saskatīt Pitagora teorēmas piemērus apkārtējā pasaulē.

Visvērtīgākā atziņa šoreiz būs šī:

Savukārt kāda 1. klases skolēna mamma raksta tā: “Nododiet lielu paldies tiem, kuri noorganizēja šodienas vabolītes veidošanu skolā. Sen nebiju redzējusi savu bērnu tik

priecīgu par paveikto. Viņš jutās lepns, ka varējis skolotāju pamācīt, kā pareizi lodēt, jo tētis jau bija šo to pamācījis.”

Veiksmīgu visiem projekta īstenošanu turpmāk!

Norises tiek īstenotas ar Eiropas Sociālā fonda Plus projekta Nr.4.2.2.1/1/25/I/001 “STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei” atbalstu

